

ŠKOLSKÝ ČASOPIS SPOJENEJ ŠKOLY,
ŠKOLSKÁ 7, BANSKÁ BYSTRICA

číslo **1** (2025/2026)

VIANOČNÁ AKADÉMIA

OD SKÚMAVKY A BIELEHO PLÁŠŤA DO POLITICKÝCH VÔD

SILÁK ZO SPOJENEJ VÍTAZÍ!

AI AKO KAMARÁT ALEBO KONKURENT

MOJA CESTA SÚŤAŽOU AMAVET (AKO SOM ŠIEL SKÚSIŤ A ÚSPECH SA DOSTAVIL!)

ZO ŽIVOTA ŠKOLY

REDAKČNÁ RADA

Alžbeta Majchráková, 2.EP

Tatiana Blehová, 4.FP

Dominika Dudoková, 3.FP

Adrián Gábriš, 2.EP

Laura Šavoltová, 2.EP

ODBORNÁ SPOLUPRÁCA

Mgr. Ivana Kasalová

Mgr. Janka Kováčová

Mgr. Ľudmila Pantlíková

EDITORIÁL

Horúce letné slnko vymenilo to zubaté, pavučiny vo vzduchu pomaly pretínali každý môj krok, ranné hmly sa postupne stávali každodennou súčasťou, v diaľke znel tichý plač učiteľov a žiakov – neklamný znak toho, že sa blížila jeseň a s ňou aj návrat do školy. Tento rok to bolo iné, pocity boli zmiešané. Škola už na prvý pohľad vyzerala inak – okrem novovybudo-vaného výťahu ju obkolesovalo lešenie – čakala nás rekonštrukcia. Viac o nej prezradil pán riaditeľ. Slávnostne sme privítali najnovšie posily – prvákov na tradičnom KABU, pripomenuli sme si 17. november, zabavili sa na stužkovej a získali aj niekoľko významných úspechov. Na sviatky sme sa naladili vianočnou akadémiou. O tomto všetkom (a ešte aj o niekoľkých bonusoch) sa dozviete na nasledujúcich stranách. Príjemné čítanie!

Text: Kolektív redakčnej rady

OBSAH

BUCHOT, KRIK, PRACH A SLASTNÝ ZVUK PRÍKLEPOVEJ VRTAČKY	1
17. NOVEMBER NA NAŠEJ ŠKOLE	2
AKO SME PRIVÍTALI PRVÁKOV	3
VEĽKÉ DERBY V HRADCI KRÁLOVÉ	4
VIANOČNÁ AKADEMIA	5
VIANOČNÉ TRHY V KRAKOVE A AKO SME SI ICH UŽILI	7
OD SKÚMAVKY A BIELEHO PLÁŠŤA DO POLITICKÝCH VÔD	8
MOJA CESTA SÚŤAŽOU AMAMET (AKO SOM ŠIEL SKÚSIŤ A ÚSPECH SA DOSTAVIL!)	10
SILÁK ZO SPOJENEJ VÍTAZI	11
ZVLÁDAME (AJ KEĎ NEZVLÁDAME)! (ALEBO O TOM, AKO SME PREŽILI OČAP)	12
SLZY, STRES, RADOSŤ, SMIECH – NAŠA LEDŽENTARY STUŽKOVÁ	13
AI AKO KAMÁRÁT ALEBO KONKURENT?	15
DOBROVOENÍCTVO, KTORÉ OBOHACUJE	16
HLÁŠKY NAŠICH ŠTUDENTOV	

BUCHOT, KRIK, PRACH A SLASTNÝ ZVUK PRÍKLEPOVEJ VŔTAČKY...

Tento rok bol návrat do školy trochu iný. Na chodbách školy sa zrazu objavili pracovné nástroje, robotníci v montérkach a najmä všadeprítomný prach. Čakala nás rekonštrukcia. Viac informácií o nej nám exkluzívne poskytol ten najpovolanejší – Ing. Marcel Hrnčiar – riaditeľ školy.

Odkiaľ škola získala peňažný príspevok na rekonštrukciu priestorov?

Peňažný príspevok bol poskytnutý z európskeho fondu, a to úveru z VÚC v hodnote 550 000 €.

Okrem rekonštrukcie školy prebehla aj výstavba výťahu. Táto výstavba bola určená nejakou inštitúciou alebo to bola vaša iniciatíva?

Projekt na túto veľkú rekonštrukciu bol vytvorený ešte pod vedením Ing. Jána Žuffu. Naša škola sa do toho zapojila a po mojom nastúpení sa začalo s realizáciou.

Projekt bezbariérovej školy bol vyhlásený pre celé Slovensko a nám sa s touto výzvou podarilo uspieť. Naše dvere (aj tie výťahové) sú tak otvorené naozaj pre všetkých.

Aký ste mali plán rekonštrukcie? Bola v pláne iba výstavba výťahu alebo ste mali v pláne celú rekonštrukciu školy – tým pádom aj exteriér?

Pôvodne mala byť zapojená ešte aj telocvičňa, ale rozpočet to nedovoľoval, takže sa rozhodlo, že sa

uskutočnia iba nevyhnutné rekonštrukcie. Plán sa plní podľa výkresu, ktorý bol navrhnutý ešte za predchádzajúceho vedenia.

Aký je časový plán rekonštrukcie? Prebieha rekonštrukcia podľa plánu?

Rekonštrukcia sa ukončí pravdepodobne do konca februára. Pôvodný čas bol do konca januára, ale nedovoľovali to poveternostné podmienky (počasie nás naozaj poriadne potrápilo). V zásade však prebieha rekonštrukcia podľa plánu, výkyvy počasia ovplyvňujú najmä práce na streche.

Máte v pláne ešte ďalšie rekonštrukcie priestorov školy?

Chcel by som sa zamerať aj na vnútorné rekonštrukcie budovy a na telocvičňu, čo sa týka zateplenia a rekonštrukcie strechy. Iste vnímate, že rekonštrukcia je v tomto smere veľmi potrebná.

Na záver by som sa chcela spýtať, ako sa cítite v pozícii riaditeľa na našej škole a ako dokážete túto pozíciu za pomerne krátku dobu zhodnotiť? Necítite sa veľmi vyťažene?

Riadiť takúto školu je náročné, keďže ide o komplex troch škôl, kde treba všetko riešiť individuálne, preto preferujem osobné návštevy každej školy. Nevybavujem všetko z kresla, a preto je to časovo náročné a vyčerpávajúce. Zároveň je to veľmi pekná a vďačná práca, ktorá prináša výsledky.

Text: Andrea Trubanová, IV. EP
Foto: kolektív redakčnej rady

17. NOVEMBER NA NAŠEJ ŠKOLE...

Niesol sa v pokojnej atmosfére. Prebiehalo riadne vyučovanie, nepísali sme vulgarizmy po chodníkoch ani nevykrikovali do ampliónov. Neznamená to, že sme si ho nijako nepripomenuli. Historické udalosti, ktoré sa viažu s týmto dátumom sme si pripomenuli cez rozhlas reláciou a piesňami. Následne nasledovali aktivity. Žiaci riešili tajničky a tvorili krátke básne. Niektoré z nich vám prinášame, možno sa aj pobavíte.

Text: Janka Kováčová

Osobu čo zmení svet
lepším, farebnejším než je svet.
Naša chránia uzdelnosť
pocazuje sa zav správnosť.
škola miesto učenia
tedy dodávajú pozitívne učenie.
onaťu byť najlepším
o to viac mukrejší

2GP

Študent kľuča ulicami, v rukách nosí hlas,
za slobodu bojuje, čo v súdei hová v nás.
Aj keď ticho zdieľalo kvajinu tou dobou,
študent stal sa symbolom - za pravdu, za slobodu.

4FP

ŠTUDENTSTVA DEŇ DNES SVIETI AKO PLAMEN
V TME,
NECH ODVAHA V NÁS RASTIE, NECH NIKDY
NEUPRCHÁ V SNE.
NECH KAŽDÝ ŠTUDENT HRDO KRÁČA
SVOJOU CESTOU.
17. NOVEMBER V SRDCIACH NOSÍME, ZA
SVETLO SLOBODY DŮKLADEJE, SCHUJEME
JE HO OCHRANÍME.

3EP

Osobu čo zmení svet
lepším, farebnejším než je svet.
Naša chránia uzdelnosť
pocazuje sa zav správnosť.
škola miesto učenia
tedy dodávajú pozitívne učenie.
onaťu byť najlepším
o to viac mukrejší

2EP

Študent kľuča mestom, v očiach iskra vtdoru,
sloboda je svetlo, čo láme temnú horu,
nech pravda vždy zvíťazí nad strachom a tichom,
za ňu stojí smelo - s odhodlaným dychom.

4EP

17. november - Deň boja za slobodu a demokraciu

3BA

1.	O	E	D	O	N	S	T	R	A	C	I	A
2.		O	P	L	E	T	A	L				
3.					D	U	A	C	E	K		
4.					D	E	N	O	K	R	A	C
5.					K	A	R	E	L			
6.						I	A					
7.						T	O	T	A	L	I	T

- Ako nazývame verejné zhromaždenie ľudí, ktorým vyjadrujú svoj názor, nesúhlas alebo podporu nejakej spoločenskej či politickej udalosti?
- Ktorý český študent sa stal symbolom odporu proti nacistickej okupácii po tom, čo bol smrteľne zranený počas protinemeckých demonštrácií v novembri 1939?
- Ktorý slovenský politik sa po roku 1989 zasadzoval za demokratické reformy a stal sa symbolom návratu k ideálom Pražskej jari?
- Ako nazývame politický systém, v ktorom majú občania právo voliť svojich zástupcov a podieľať sa na rozhodovaní o verejných záležitostiach?
- Aké je krstné meno českého pesničkára, básnika a kritika komunistického režimu, ktorý sa preslávil piesňami ako „Bratříčku, zavírej vrátka“ a po roku 1969 žil v exile v Nemecku?
- Aké je krstné meno českého študenta, ktorý sa v januári 1969 upálil na protest proti potlačiu Pražskej jari a pasivite spoločnosti po okupácii Československa vojskami Varšavskej zmluvy?
- Ako nazývame politický režim, v ktorom má štát absolútnu moc, potláča slobodu jednotlivca a neumožňuje politickú opozíciu?

Tvorivá úloha:

Na slovo ŠTUDENT, ktoré je riešením tajničky napíšte krátku štvorveršovú básneň.

NA 17. NOVEMBRA SVEČKY ŽIARIA
Z PLAMENŮV,
KEĎ ŠTU DEŇ V T ZDVIHOL HLAS A POSTAVIL
SA TMA M I S TĚMŮM,
SLOBODA ZRODILA SA Z ODVAHY V TÝCH
PŮLCH NA PATÝLCH,
NECH DUCH ŽIJE OABEĎ V SRDCIACH DNÍ
DNESNÍCH

AKO SME PRIVÍTALI PRVÁKOV

Už mesiac vidíme pobehovať po našej škole nové tváre. Áno, sú to naši prváci. Starší žiaci sa rozhodli privítať ich ako sa patrí, na tradičnom KABU. Celá udalosť prebehla v telocvični a bola plná aktivít. Podľa niektorých frflošov boli nezaujímavé, ale to hovoria väčšinou tí, ktorí sa v živote do ničoho nezapojili.

Medzi prvé aktivity patrila kvíz. Žiakov zaskočili otázky typu: Ako sa volá riaditeľ našej školy, ktorá učiteľka je na našej škole najmladšia, alebo ako sa volá časopis, ktorý práve teraz čítaš! Vďaka kvízu mohli prváci, ale aj diváci zistiť, že najmladšia učiteľka na našej škole je učiteľka fyziky, ktorá je len štvrtáčka na výške.

Symbolickými cenami boli odmenení veľmi aktívni žiaci.

Nasledovali ďalšie aktivity, vtipné, aj menej vtipné. Napríklad tvorba erbov vlastnej triedy. Tu jednoznačne bodovali chemici, teda I.GP trieda. Mali v ňom štruktúry DNA, banku, molekuly... I.AA mala svoj erb silno zameraný na peniaze, človek by až povedal, že nechodia na automobilový odbor, ale odbor podnikania! Tieto erby ohodnotili tí najpovolanejší z najpovolanejších a to sám pán riaditeľ a naše dve zástupkyne. Nakoniec si víťazstvo odniesla I.BA trieda, keďže svoj erb prezentovali veľmi profesionálne.

Riaditeľ školy ešte dal špeciálny komentár – nie úplne kladný k I.CA, konkrétne k ich erbu. Asi ho až tak nepotešilo, že sa žiaci tejto triedy do učenia až tak nehrnú a škola sa im nepáči.

Na našom KABU nechýbala tombola a pred slávnostnou imatrikuláciou prvákov sa vyhlásil kráľ a kráľovná celého KABU. Koruna kráľovnej vyzerala ako presná replika korunovačnej koruny našich bratov, Čechov. KABU kráľovský pár si mal na záver slávnostne zatancovať. Obidvaja boli z toho takí nadšení, že kráľ KABU od „rady“ až odbehol niekoľko metrov smerom k svojej triede. Priam až prekypoval radosťou a nadšením. Tak asi takto sme vítali našich prvákov a ja verím, že takéto úžasné akcie zažijú aj budúcoroční prváci a že takéto super akcie budú mať aj žiaci vyšších ročníkov. Veď niekedy potrebujú oddych od školy a učenia, nie?

A keďže sme boli zvedaví aj na reakcie prvákov, prinášame krátky rozhovor s Leom Bohmerom z I.BA triedy

Ako sa ti páčilo KABU?

No tak dal by som asi 8 bodov z 10. Dajme tomu, že atmosféra bola dobrá. Len.. bolo to také, prišlo mi to také odfláknuté. Diváci mohli brať viac na vedomie, že sa tam niečo deje a nie len pozeráť do telefónov...

Ktorá aktivita sa ti páčila najviac?

Rozhodne by som dal tie stoličky, lebo prečo nie. Vyhrál som a to je podstatné, nie? Ja neviem, asi. A následne bola to aktivita, pri ktorej vôbec nezáležalo, či vieš čo robiť. Lebo pri kvíze na škole človek bol akože taký, že uhm ja som v živote nebol v bufete a ja jednoducho, mi to prišlo také najviac logické. /nám táto odpoveď ani veľmi logická neprišla/.

Ako sa ti pracovalo s tvojou triedou?

Každý mal tú svoju časť. Jeden maľoval, druhý hľadal koncept, tretí prezentoval, respektíve ja som prezentoval. Akože nie, že by to ucelilo. Jednoducho, každý si spravil to svoje a výsledok bol podaný vcelku obstojne, takže tak by som to povedal.

Ako by si ohodnotil deň od 1 po 10?

Dal by som 8,5, lebo človek ide skôr domov.

Text: Alžbeta Majchráková, II.EP

Foto: Viktória Ondrášiková

VEĽKÉ DERBY V HRADCI KRÁLOVÉ

V jeden krásny októbrový deň sme sa s našim školským futbalovým tímom vybrali na turnaj do Hradca Králové. Už samotný začiatok bol ako z komédie, autobus meškal skoro celú hodinu. Stáli sme na parkovisku, všetci rozospatí, s taškami väčšími ako my a čakali sme, či sa ten autobus vôbec ukáže. Hurá! Konečne dorazil a vodič sa tváril akoby sa nič nestalo. Cesta nakoniec prešla veľmi rýchlo a do Hradca sme dorazili plní očakávania.

Spali sme na českom internáte, kde bolo všetko super, až na kuchyňu, kde varili povedzme "zaujímavo." Našťastie, na raňajkách ma zachránil jogurt s banánom. Výhodou však bola poloha internátu, pretože hneď za rohom bolo nákupné centrum a LIDL. Takže po zápasoch sme si doprali malú odmenu, či už nové tričko alebo poriadny burger.

Na samotnom turnaji nás čakali veľmi ťažkí súper z Česka a Poľska, ktorí vyzerali, akoby trénovali od narodenia. Ale my sme sa nevzdali! Po niekoľkých napínavých zápasoch sa nám podarilo postúpiť zo skupiny z prvého miesta. Vo finále sme sa stretli so strednou školou zo Žiliny, ktorú sme nakoniec porazili 2:0. Podarilo sa nám vyhrať náš prvý veľký turnaj, čo bolo pre nás obrovské nadšenie a radosť zároveň. Pán učiteľ bol na nás veľmi hrdý a tešil sa viac ako my. Celý turnaj sme si naozaj poriadne užili. Síce sme sa domov vracali unavení, ale s úsmevom a trofejou a kopec zážitkami, na ktoré budeme ešte dlho spomínať. A aj keď autobus bude možno nabudúce znova meškať, už viem, že s dobrou partiou sa každá cesta zmení na skvelé dobrodružstvo.

Text: Adrián Gabriš II.EP
Foto: účastníci turnaja

VIANOČNÁ AKADÉMIA PLNÁ TALENTOV

To bolo rečí. Ja nejdem, ja sa hanbím, ja nebudem trapošiť.... Ale opak sa stal pravdou. Z veľkých trémistov sa stali hviezdy. Hviezdy tanečného parketu, moderovania, spevu, recitovania, paródie...

Jednoducho, všetci účinkujúci vytvorili perfektnú náladu a celú predvianočnú atmosféru doladilo publikum. Patrí im veľké ďakujem a verím, že to nebolo naposledy.

Text: Janka Kováčová

Foto: Oleksandra Zolotarova, II. GP

VIANOČNÉ TRHY V KRAKOVE A AKO SME SI ICH UŽILI

Druhý decembrový deň sme sa vybrali zažiť vianočnú atmosféru priamo na vianočné trhy do nádherného mesta Krakov. Toto mesto je typické kostolmi a na tejto exkurzii som zistila, že hlavným stavebným materiálom na všetkých budovách sú tehly.

Cesta bola v pohode. Čakali sme síce dosť dlho v kolónach, ale prekvapivo nie na slovenskej strane hraníc, ale na tej poľskej. Žeby to nebolo až také zlé s našimi cestami? Ale dáta fungovali lepšie na poľskej strane (všade 5G). Po dlhých 4 hodinách cesty, miestami cez krásnu, až rozprávkovo zasneženú krajinku, sme dorazili do Krakova. Ako prvé sme mohli vidieť rieku, ktorá preteká Krakovom – Vislu. Hneď potom sme sa vydali na hrad Wawel. Počasie v ten deň nebolo úplne najlepšie. Hoci nám ani nepršalo a ani nebolo -5°C , Krakov nás privítal obrovskou hmlou, vďaka ktorej mal hrad Wawel mysteriózny vibe. Na hrade sme mali rozchod, aby sme si Wawel pozreli sami. Potom naše kroky smerovali na Rynek Główny a my sme mali omnoho viac času pozrieť si mesto, konkrétne až tri hodiny.

Trhy boli OMNOHO väčšie ako pred rokom vo Viedni. Ľudí sa zdalo menej a výber jedla bol obrovský. Mohli sme tu ochutnať tradičnú poľskú kuchyňu. Na každom rohu sme videli plyšových drakov, ktorí sa s mestom spájajú vďaka legende o drakovi, ktorý býval v jaskyni pod Wawelským hradom a terorizoval ľudí. V každej ulici sme našli jeden obchod zvaný „Żabka“ (niečo ako naša Coop Jednota, ale oveľa, oveľa menšie) a trhy sa nachádzali aj v menších uličkách pri námestí, nielen na hlavnom námestí! Počas troch hodín sme síce nemali dosť času vidieť všetky kostoly v Krakove, keďže ich je „milión“ a asi každú minútu sme videli nejaký ďalší. Mali sme aj dosť času kúpiť si typické poľské krovky, vyskúšať poľské jedlo, urobiť nejakú tú tržbu obchodníkom v centre Krakova a obísť si párkrát námestie. No a nakoniec bol čas návratu na Slovensko. Cesta naspäť na Slovensko bola ešte o polhodinu dlhšia ako cesta tam vďaka... TRAMTADÁ! Zápcha na poľskej strane cesty. Na parkovisko na Mičinskej ceste v BB sme došli krátko pred ôsmou. Cestou domov sme unavení spo-

mínali na úžasné zážitky, ktoré sme v ten deň zažili a ďakovali našim učiteľkám, učiteľom a samozrejme aj riaditeľovi 😊, ktorí nám tento výlet umožnili.

Ďakujeme! Bol to nádherný deň a krásny výlet!

Text: Alžbeta Majchráková, II.EP
Foto: účastníci zájazdu

OD SKÚMAVKY A BIELEHO PLÁŠŤA DO POLITICKÝCH VÔD

Ešte nedávno ste ho mohli stretnúť na školských chodbách, mohli ste ho vidieť usmiateho v lavici alebo tancujúceho v kroji na vianočnej akadémii. Dnes privoniava náš úspešný absolvent odboru biotechnológia a farmakológia Matej Rudnický k veciam verejným a nebojí sa otvárať páľčivé spoločenské témy v Mestskom mládežníckom parlamente mesta Banská Bystrica (MMP BB), ktorého je zakladateľom. Na niekoľko zaujímavých otázok nám sám Matej odpovedal.

Matej, ako si sa vôbec dostal k záujmu o veci verejné? Kedy prišla myšlienka vytvoriť niečo také ako MMP?

Záujem o veci verejné u mňa vznikol postupne. Každého baví niečo iné a mňa odjakživa bavilo zaujímať sa o to, čo sa deje okolo mňa, všimnúť si problémy a hľadať medzi nimi súvislosti. Uvedomoval som si, že verejné dianie sa týka každého z nás, no nie každý k nemu pristupuje rovnako. Práve to ma motivovalo zamýšľať sa nad tým, ako by sa do verejného života mohli viac zapájať najmä mladí ľudia, ktorí dnes často ostávajú bokom. Myšlienka vytvoriť Mestský mládežnícky parlament prišla na základe tohto záujmu akosi prirodzene. Vnímam som, že mladí ľudia nemajú dostatočný priestor, kde by mohli vyjadriť svoje názory a podnety k fungovaniu mesta, a zároveň som cítil, že medzi mladou generáciou a samosprávou chýba systematický dialóg. MMP som preto začal vnímať ako nástroj, ktorý by mladým ľuďom umožnil aktívne sa zapojiť do verejného diania a spolupodieľať sa na pozitívnych zmenách v meste.

Tvoja angažovanosť v spoločenských akciách na strednej škole je legandárna. Využívaš skúsenosti z tohto obdobia aj vo svojej súčasnej aktivite?

Áno, moje štúdium na strednej škole ma veľmi posunulo, a to nielen po vedomostnej, ale aj po osobnostnej stránke. Aj keď ma samotné štúdium príliš nebavilo, našťastie som sa vedel angažovať aj mimo vyučovacích hodín. Veľkú zásluhu na tom má aj pani učiteľka Kováčová, ktorá sa už niekoľko rokov snaží budovať kultúru na Spojenej škole. Ako si pamätám, pani učiteľka Kováčová sa snažila motivovať k angažovanosti a participácii nielen študentov, ale aj svojich kolegov a pedagógov. Každý, kto sa rozhodne vydať touto cestou, má u mňa veľký rešpekt. Angažovanie sa na akademickej pôde ma posunulo a motivovalo skúsiť to aj mimo nej. Začal som sa viac zapájať do rôznych komunitných, ale aj celoštátnych

inštitúcií, získavať nové kontakty a skúsenosti, z ktorých dodnes čerpám.

Skús našim čitateľom predstaviť formát Mestského mládežníckeho parlamentu. Naberá v súčasnej dobe MMP väčšiu potrebu ako kedykoľvek predtým?

Mestský mládežnícky parlament mesta Banská Bystrica (MMP BB) sa zaoberá zapájaním mladých ľudí do verejného diania v meste a slúži ako stály poradný a iniciatívny orgán Mestského zastupiteľstva. Jeho úlohou je prinášať podnety, názory a návrhy mladých ľudí k témam, ktoré sa týkajú života v Banskej Bystrici. MMP BB vytvára priestor pre aktívnu participáciu mládeže, podporuje dialóg medzi mladými ľuďmi a samosprávou a podieľa sa na formovaní politik mesta z pohľadu mladej generácie.

Aké vlastnosti by mal mať mladý človek, ktorý sa chce stať súčasťou MMP?

Určite je potrebná trpezlivosť, keďže sám mám s týmto skúsenosť. Založenie MMP BB nám trvalo dva roky. Úradníci často nechápu, prečo sa mladí ľudia zaujímajú o samosprávu.

Ako vidíš svoju budúcnosť? Je táto spoločenská činnosť pre Teba tým pravým?

Áno, myslím si, že je to pre mňa. Baví ma angažovať sa a podieľať sa na pozitívnych zmenách v spoločnosti. Baví ma vzdelávať sa v oblastiach, ktoré ma zaujímajú a naplňajú. Svoju budúcnosť vidím v štátnej správe.

Má podľa Teba v dnešnej dobe mladý človek dostatok priestoru na vyjadrenie vlastného názoru a jeho akceptáciu?

Myslím si, že mladý človek by sa nemal báť slobodne vyjadriť svoj názor. Zároveň je však na ňom, aký spôsob a aký slovník pri jeho vyjadrení zvolí. Mal by byť pripravený aj na následky, pretože vždy sa nájdu ľudia, ktorí s jeho názorom budú súhlasiť, ale aj takí, ktorí s ním nebudú súhlasiť.

Čo je podľa Teba v súčasnej dobe najväčším spoločenským problémom?

Podľa môjho názoru je veľkým aktuálnym problémom polarizácia spoločnosti. Chýba nám rešpektovanie iného názoru. Často sa stretávam aj s diskrimináciou na základe politického presvedčenia, keď jedna skupina nenávidí druhú. Napätie v spoločnosti je veľké.

Vnímaš sám seba ako politicky angažovaného človeka? Aký typ politického správania považuješ za správny?

Zaujímam sa o verejné dianie a považujem za správne aktívne občianske správanie, najmä sledovanie spoločenských tém, kritické myslenie, účasť na verejnej diskusii a snahu konštruktívne prispievať k riešeniu problémov v komunite.

Často v poslednej dobe riešime polarizáciu spoločnosti. Ako sa dá prispieť k upokojeniu nálad?

Áno, polarizácia spoločnosti je veľký problém. Som rád, že moji kamaráti na Úrade vlády SR majú na starosti agendu, v ktorej participujú a vytvárajú priestor pre oba ideové a hodnotové svety, aby sa verejne stretli na diskusiách o celospoločenských témach. Jedna z týchto diskusií sa konala aj v Banskej Bystrici. Každému odporúčam, aby sa o ne zaujímal. Existujú aj verejné nahrávky z týchto diskusií na YouTube kanáli Úradu vlády SR.

Vystupovanie na verejnosti a prezentovanie odlišného spoločenského názoru často so sebou prináša vlnu kritiky. Ako zvládaš kritické komentáre na svoju osobu?

Áno, samozrejme. Zvykol som si na takzvaných „digitálnych hrdinov“, ktorí namiesto riešenia vlastných problémov často komentujú na sociálnych sieťach, mnohokrát aj vulgárne, a nechýbajú ani rôzne typy vyhrážok. Na začiatku som vulgárnych ľudí blokoval, dnes už viem, že aj oni mi pomáhajú byť viac viditeľný.

Tým, že zanechajú negatívny komentár a navštívia môj profil na sociálnych sieťach, zvyšujú moje dosahy. Ďalším faktorom je, že nenávisť existuje na oboch brehoch politického spektra. Mrzí ma, že médiá často prispievajú k nenávisti a polarizácii a že sa čoraz viac stretávam s nekritickými a neobjektívnymi informáciami vo verejnom a mediálnom priestore. Počítam s kritickými, ale aj nenávisťnými komentármi, pretože politika je verejný priestor a prirodzene priťahuje emócie. Beriem to ako súčasť hry. Politika je živý organizmus a každý, kto sa rozhodne verejne angažovať alebo vstúpiť do politiky, musí rátať s kritikou aj s negatívnymi reakciami. Vnímam to skôr ako realitu verejného pôsobenia než ako niečo, čo by ma malo odradiť.

Ako bojovať so súčasným nastavením mladých ľudí, ktorých cieľom je hneď po škole odísť do zahraničia? Dá sa tento stav nejako zvrátiť?

Vnímam odliv mladých ľudí, čo je celospoločenský problém. Mentalita Slovákov je často negatívna a chýba nám vzťah k vlastenectvu a národnej hrdosti. Mladí ľudia často odchádzajú študovať do zahraničia, napríklad do Brna či Prahy, no veľká časť z nich sa následne vracia späť na Slovensko. Nemyslím si, že je na tom niečo zlé, ak mladí ľudia vycestujú za vzdelaním do inej krajiny a potom sa vrátia. Ak by som bol ministrom školstva, určite by som pracoval na tom, aby vysoké školy ponúkali rôzne prestížne stáže a tým prilákali mladých ľudí. Po ukončení štúdia totiž zamestnávateľia často vyžadujú prax.

Ako si spomínaš na stredoškolské roky? Utkveli Ti v pamäti nejaké zaujímavé situácie?

Na moje študentské časy na strednej škole spomínam v dobrom, aj keď to nebolo vždy jednoduché. Určite najlepším rokom bol ten posledný, pretože si človek uvedomí, čím všetkým si prešiel, že sa končí jedna životná kapitola a príbeh bude pokračovať inde, na inej škole a s inými ľuďmi.

Čo by si chcel odkázať študentom Spojenej školy?

Chcel by som študentom odkázať, aby sa nebáli vystúpiť z komfortnej zóny, aby sa nebáli priložiť ruku k dielu pri spoločenských aktivitách na škole a aby si navzájom pomáhali. Matejovi ďakujeme za rozhovor a želáme mu veľa úspechov.

Text: Tatiana Blehová, IV.FP
Foto: archív Mateja Rudnického

MOJA CESTA SÚŤAŽOU AMAVET (AKO SOM ŠIEL SKÚSIŤ A ÚSPECH SA DOSTAVIL!)

Tohtoročná jeseň priniesla (na rozdiel od pochmúrnych dní a chýbajúceho slnka) jeden výrazný, žiarivý úspech nášho tretiačka – autotronika – Daniila Verniiienka. O strastiach počas príprav, pocitoch a skúsenostiach nám povedal samotný Dano (ako ho všetci volajú).

„Tento rok už nie som nesmelým prvákom – som hrdý tretiak so skúsenosťami (a – samozrejme – vedomosťami)! Preto som sa rozhodol, že sa tento rok zapojím do súťaže Festival vedy a techniky AMAVET, s ktorou na Spojenej ešte nikto nemal skúsenosti.

Pani učiteľka Zongorová (vždy akčná a v obraze) mi opäť ponúkla pomoc. Čas prípravy na súťaž bol naozaj nekompromisný a utiekol až príliš rýchlo. Kým si ostatní spolužiaci užívali voľné chvíle, ja som študoval a tvoril prácu o dvojpalivových elektrických článkoch v motorových vozidlách. Po hektolitroch kávy a opuchnutých očiach od počítačovej obrazovky sme prácu (a jej vizuál v plagátovej podobe) poslali na krajské kolo.

Na krajskom kole sme boli noví, neskúsení, s cieľom vyskúšať si to, čo súťaž prináša. Konkurencia bola silná, témy zaujímavé a spracovania nesmierne kvalitné. O to viac ma šokoval postup do celoštátneho finále, ktoré sa malo konať na Bratislavskom hrade. Taký výsledok nečakal nikto!

Po prvotnej radosi prišiel šok – prácu som vo finále musel prezentovať v angličtine. Po večeroch som spekoval a nacvičoval si odborné termíny v angličtine. Miešali sa vo mne pocity neistoty, stresu a obáv. Napokon však nadišiel deň D.

Nahodil som sa do obleku, naleštil svoje lakovky a očarene som vstúpil do historických priestorov Bratislavského hradu. Tentokrát to bolo iné – svoj projekt som prezentoval investorom, návštevníkom, dokonca ste ma mohli vidieť aj vo večerných novinách (STVR)!

Vyhrať tu, v tejto naozaj brutálnej konkurencii, to by bolo skvelé! Držal som sa však nohami na zemi. Stále som však veril, že moje meno zaznie a ja si odnesiem aspoň nejakú cenu. Postupne však porotcovia odovzdali väčšinu cien a moje meno nikde. Už som sa pomaly začal zmierovať s myšlienkou, že to nevyšlo, keď tu zrazu zaznelo...

Na pódium pozývame Daniila Verniiienka s prácou Hodnotenie dvojpalivových elektrických článkov v motorových vozidlách!

ÁNOOOOOO! Získal som špeciálnu cenu odbornej hodnotiacej komisie – ocenenie, ktoré potvrdzuje kvalitu a prínos jeho projektu. Získal som však omnoho viac – kontakty, skúsenosti a motiváciu, že tie prebdené noci a práca navyše naozaj stoja za to!

A čo chce Daniil odkázať mladším študentom?

Neváhajte a využite všetky možnosti, ktoré vám škola ponúka. Súťaže každého posunú ďalej a – nebudeme si klamať – aj učitelia na vás potom reagujú akosi milšie ☺.

Text: Daniil Verniiienka, III.CA

Foto: Archív D. Verniiienka, III.CA

SILÁK ZO SPOJENEJ VÍTAZÍ!

Skôr ho poznáme vďaka jeho veselej povahe a odpovedi na všetko, on však v sebe ukrýva veľký športový talent. Reč je o našom druhákovi – autotronikovi – Tomášovi Vrábelovi, ktorého najčerstvejší úspech neunikol našej pozornosti!

Tomáš, predstav nám šport, ktorému sa venuješ. Ako si sa k nemu dostal?

Venujem sa ARMWRESTLINGU – pretláčaniu rukou. Dostal som sa k nemu úplnou náhodou – začal som cvičiť a v jeden deň tréningu som uvidel partiu chlapov, začali sme sa spoločne pretláčať, videli, že mám silu, tak ma pozvali na tréning a odvtedy som s nimi.

Aký najvýraznejší úspech si vo svojej športovej kariére dosiahol?

Úspechov je viacero, ale také najvýraznejšie sú tieto: 2x 2. miesto na Českom cup-e v Břeclavi, výhra v Majstrovstvách Slovenska stredných škôl v roku 2025 a 2x 2. miesto na Veľkej cene Podivína v roku 2026.

Kto je tvojím športovým vzorom?

Mojím športovým vzorom je Levan Saginashvili – najsilnejší muž sveta v armwrestlingu (neporazený od roku 2018).

Myslíš, že Ťa šport ovplyvňuje aj v bežnom živote?

Určite áno, na jednu stranu mi šport berie množstvo času, ale na druhej strane ma učí trpezlivosti, disciplíny a cieľavedomosti. Motivuje ma k neustálej práci na sebe.

Poznáme Ťa ako cieľavedomého človeka. Máš nejaké športové ciele, ktoré by si si chcel splniť?

Pripravujem sa na rôzne súťaže na Slovensku, ale aj v blízkom okolí, ale mojím najväčším cieľom je stať sa športovou legendou.

Text: Lucia Valachová, IV.FP a Tomáš Vrábel, II.CA

Foto: súkromný archív Tomáša Vrábela

ZVLÁDAME (AJ KEĎ NEZVLÁDAME)!

(ALEBO O TOM, AKO SME PREŽILI OČAP)

OČAP (ochrana človeka a prostredia) je vždy veľkým zážitkom – a to nielen pre našich tretiačov. Po jeho absolvovaní sa totiž všetci tvária zocelene, seriózne a prudko unavené. O tom, aký OČAP v skutočnosti je, prinášame nasledujúce svedectvá účastníkov.

„Trojdňový OČAP sa nejavil ako nič strašné, aj napriek tomu, že o ňom na našej škole kolujú legendy! Prvý deň nášho OČAP-u začal v telocvični, kde sme si prechádzali zásady prvej pomoci a ocenili predovšetkým vlastné skúsenosti a zážitky prednášajúceho. Praktické stláčanie hrudníka figuríny a dýchanie z úst do úst ocenili predovšetkým chlapi (aj napriek tomu, že figurínu všetci voláme Jozef ☺).

Druhý deň každému z nás poklesol úsmev. Čakala nás turistika najvyššej obtiaže, nedosiahnuteľný vrchol, pre mnohých synonymum Everestu, s náročnou trasou, na ktorú potrebujete pomaly vysokohorskú výstroj – Kalište, ktoré je síce vysoké iba 925 m.n.m, ale Everestom by mohlo byť!

Okej, nič strašné, ľahšia prechádzka pred nami – vraveli telocvikári po vystúpení z mikrobusu. NIČ STRAŠNÉ? Pre nás všetky, bez kondičky a so záujmom skôr v líčení a vlasoch ako v turistickej výstroji a stopách zvierat? Dúfam, že to bude aspoň krátke.

Iste... Kráčali sme do kopca skoro dve hodiny. Niekoľkokrát mi bolo do revu, chcela som sa otočiť a odísť domov – jediné, čo ma odradilo, boli obavy z medveďov. Počas cesty hore bola strašná zima a silno fúkal vietor, až sme mali pocit, že umrzneme.

Na konci cesty sme našli pamätník, vojenské bunkre a pozostatky vypálenej obce Kalište. Uznávam, stálo to za to. Chvilku som sa snažila precítiť silu miesta, zrazu však zaznel zvuk píšťalky a pokyn: Ideme doluuuu!

Cesta dolu sa niesla v znamení postupného šmýkania sa dolu, modlenia a obáv o vlastný život. Plusom bolo najmä teplejšie počasie. Až dolu sme zistili, že nám ostalo obrovské množstvo času do odchodu jedného z dvoch autobusov, ktoré chodia do Bystrice. Akčnosť našich telocvikárov však nemá hraníc (to dávno vieme) a p. učiteľka kreatívne zastavila okoloidúce auto s milým pánom, ktorý ju a niekoľko báb ochotne zviezol.

Kým chalani sa najviac zabávali prvý deň, my sme sa tešili najmä na ten posledný. Čakala nás totiž návšteva hasičskej stanice a HASIČOV. Tí nás pekne privítali, ukázali nám autá a dokonca sme zažili aj ich odchod na výjazd.

Na záver sme sa ešte s jedným z nich odfotili (naša najmilšia fotka z celého OČAP-u ☺).

Svalovica zmizla, zážitky ostanú – odporúčame zažiť tieto skvelé tri dni každému.

Texty: Dominika Dudoková, III.FP

Foto: archív III.FP, III.CA

SLZY, STRES, RADOŠŤ, SMIECH – NAŠA LENDŽENDARY STUŽKOVÁ

Slzy, úsmevy, smiech, ale aj trapasy, koktanie a stres. Takto sa v skratke dá zhodnotiť najvýznamnejší večer v našich stredoškolských životoch – stužková slávnosť.

Najskôr niekto hodil do pléna nápad a určil (aspoň nám sa to tak zdalo) šialene vzdialený dátum. Čas však ubehol príliš rýchlo a my sme zrazu (ako inak) nestíhali. Trápili nás najpodstatnejšie veci na svete – make up, šaty – a akosi sme zabúdali na to podstatné – program a oficiality.

Precitnutie nastalo deň pred stužkovou, kedy sme sa rozhodli pripraviť honosnú výzdobu sály. Kto by si myslel, že nás tak vyčerpá nácvik a obyčajné fúkanie balónov za svitu mesiaca? Nádej na úspech a slávu strácali aj tí najväčší optimisti.

Ráno prinieslo očakávané kruhy pod očami, ktoré sme sa snažili zakryť čo najhrubšou vrstvou mejkapu. Vlasy sa dali skrotiť jedine nespočetným množstvom sponiek a nezmyteľnou vrstvou laku vo vlasoch. Ešte nahodiť šaty a ísť s úsmevom, uvoľnene, na vec. Žartujeme. Nič také, stresujeme, klepeme sa a netušíme, či začíname náš tanec vpravo, vľavo, alebo kam. Tancujeme ho vôbec? Aaaaaaa!

Ešte horšie je však to, že celý večer moderujeme. Ani nevieme ako to na nás padlo. Vraj stačí dar reči a schopnosť improvizovať. A nekochať (hmmm, akosi to nevyšlo a hneď v úvode sme zahviezdili viaceré koktaním). Napokon to dopadlo celkom dobre a o 5 rokov nás môžete očakávať minimálne v Markíze!

Program napokon dopadol nad očakávanie. Pomohli nám v ňom učitelia, rodičia a aj samotný pán riaditeľ, ktorý si od nás vyslúžil špecifické kozmetické ošetrovanie s nezvyčajnými pomôckami (okena, šmirgel, rúž a čelenka). Celý úkon sprevádzal neustály smiech publika a obrovský potlesk.

Potom nás čakala zábava, ktorá sa celkom rozbehla, keď tu zrazu... Všade TMA! Elektrina počas pár hodín vypadla celkovo 5x! Panika sa opäť vrátila, ale na prekvapenie všetkých to zábavu nepokazilo. Chýbajúcu hudbu nahradil spev tradičných ľudových piesní, do ktorého sa zapojili aj mnohí učitelia.

Bol to naozaj nezabudnuteľný večer. Lepší, ako sme si mohli vôbec predstaviť. Snáď nám dávka improvizácie, dar reči a schopnosť zachrániť akúkoľvek situáciu, vydrží do maturitnej skúšky. A hoci je náš článok detailný a super (:D), fotky povedia oveľa viac. Preto zopár publikovateľných pripájame

Text: Lucia Valachová, Tatiana Blehová, 4.FP

Foto: kolektív IV.FP

AI AKO KAMARÁT ALEBO KONKURENT?

Keď premýšľam o umelej inteligencii, predstavím si niečo ako priateľa na telefóne, ktorý vie veľa vecí, ale ktorý občas povie aj hlúposť. Na strednej škole som už niekoľkokrát použila AI na rýchlu odpoveď do pracovných listov, jednoduchšie vysvetlenie nejakých tém alebo kontrolu gramatiky. Niekedy mi dokonca pomôže pri tvorbe nápadov na prezentácie do školy alebo pri návrhu loga pre moje školské projekty. Veľakrát mi šetrí čas a vysvetlí učivo tak, že si ho lepšie zapamätám.

Zaujímavé je, že AI dnes funguje v podstate ako veľký jazykový alebo dátový model – dokáže spracovať obrovské množstvo informácií a na základe nich navrhovať riešenia, nápady či vysvetlenia, ktoré sú prispôsobené tomu, čo práve potrebujem.

Na jednej strane mi AI dokáže dodať inšpiráciu a nápady, ktoré by mi možno nikdy nenapadli. Vie byť užitočná pri kreatívnych úlohách – pomáha kombinovať farby či slová. Pomáha mi, aby som sa od niečoho „odpichla“, keď sama neviem ako začať alebo ako to má vyzeráť. V IT sa AI používa nielen na učenie a tvorbu, ale aj na analýzu dát, automatizáciu úloh či predpovedanie trendov, čo ukazuje, ako veľmi dokáže uľahčiť prácu aj mimo školy.

Na druhej strane si uvedomujem, že AI môže byť konkurentom. Veľa ľudí sa až príliš spolieha na informácie, ktoré nám umelá inteligencia poskytne. Ak sa budeme spoliehať iba na ňu, riskujeme, že stratíme schopnosť riešiť problémy sami, rozvíjať kritické myslenie alebo vymýšľať originálne nápady. Z vlastného okolia viem, že pri niektorých školských predmetoch ako je napríklad účtovníctvo alebo matematika, vôbec nie je stopercentná. Často sa stane, že odpovede sú príliš jednoduché alebo nepresné a ja musím sama zistiť, čo je vlastne pravda. Taktiež, keď sa niekto s AI radí o zdravotných problémoch, treba si uvedomiť, že to v žiadnom prípade nenahradí naozajstnú lekársku pomoc.

Niekedy sa zamýšľam nad tým, aká bola doba bez „toho“ vlastne dobrá. Ja osobne som na základnej škole o niečom, ako je umelá inteligencia, ktorá mi „vypľuje“ odpoveď do pár sekúnd nepočula. Možno sme nevedeli všetko, trvalo nám všetko dlhšie, no používali sme viac našu vlastnú hlavu, mohli sme byť na seba hrdí, že my sami sme niečo dokázali. Úprimne? Trošku sa obávam, čo vyrastie z detí, ktoré od malička budú žiť s umelou inteligenciou. Budú viac lenivé a bez originality?

AI však nemusí byť nepriateľom, ak ju vieme používať správne. Je to niečo, čo mi môže pomáhať robiť veci lepšie, ale stále si dávam pozor, aby som nenechala AI robiť všetko za mňa. Učím sa overovať fakty, rozvíjať vlastné nápady a používať AI len ako podporu, nie ako náhradu. Vie byť veľkou pomocou, keď ju ovládame my a nastavíme hranice. Je to kombinácia zodpovednosti, kreativity a zdravého rozumu.

Pre mňa je fascinujúce sledovať, ako technológie, ktoré sa kedysi zdali byť reálne len vo filmoch, dnes dokážu naozaj pomáhať ľuďom a otvárať nové možnosti. Som presvedčená, že ak budeme AI používať múdro, môže nás posunúť ďalej a otvoriť nové možnosti, ktoré by sme sami nezvládli. No ak sa staneme príliš závislí alebo prestaneme kriticky premýšľať, riskujeme, že stratíme vlastnú tvorivosť a schopnosť riešiť problémy.

V dnešnej dobe sa musím asi len zmieriť s tým, že táto umelá inteligencia tu už s nami bude. No nemôžem povedať, že sa neobávam, čo bude. Pretože zo dňa na deň je AI pokročilejšia a zapájaná viac všade - či už v bankách, doprave, vzdelávaní... Ale vieme skutočne, čo sa v budúcnosti môže stať s informáciami, ktoré o nás umelá inteligencia vie? Myslím, že nie. Ja osobne nechcem byť závislá od nástroja, ktorý nerozpráva ako človek, nechcem, aby nám bral tvorivú radosť ani vlastné premýšľanie. Ak sa naučíme správne pýtať, overovať si informácie, ktoré nám poskytne, a tvoriť s pomocou AI dobré veci, máme kamarátku, ktorá posilní naše schopnosti – nie súpera, ktorý nás zastúpi.

Text: Lucia Gáfriková, III.EP

DOBROVOL'NÍCTVO, KTORÉ OBOHACUJE

Toto leto pre mňa nebolo ako každé iné. Oddych a dlhý spánok som na týždeň vymenila za dobrovoľníctvo v tábore pre ľudí s mentálnym i fyzickým postihnutím, z ktorého som si okrem modrín, škrabancov a chumáču vytrhnutých vlasov priniesla aj kopu pekných spomienok.

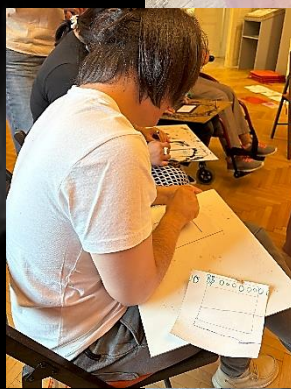
Každé ráno sme sa stretli v ZUŠ J. Cikkera v BB, kde sa vždy začínala moja úloha asistentky. Asistenti nikdy nemali na starosti rovnakého človeka, a tak som si vyskúšala prácu so slepcom, ktorému som všetko opisovala, podávala, aby mohol dané veci spoznať aspoň hmatom, krájala jedlo a keďže mal záľubu vo zvukoch, tak som si vypočula harmoniku, drumblu, jaguára (z čoho boleli uši), hracie skrinky a rôzne pesničky.

Práca s dievčaťom, ktoré malo detskú mozgovú obrnu a autizmus bola náročnejšia. Už len z toho dôvodu, že jej slovná zásoba bola značne obmedzená a dookola ste opakovali tých istých pár fráz. Ale najmä preto, že nedokázala vnímať svoju silu, a tak sa z milého pohladenia občas stal „boj o život“. A kŕmenie... jedlo bolo všade.

U ľudí s Downovým syndrómom to zas vyzeralo úplne inak. Až na jednu, ktorá nerozprávala a zo zásady si dávala okuliare naopak, boli títo ľudia veľmi výreční, veselí a s radosťou sa do všetkého zapájali. Boli veľmi kontaktní, a teda som z tábora odchádzala tak vyobjímaná ako nikdy predtým.

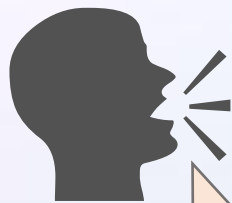
Samozrejme, v tomto tábore boli aj ďalší, ktorí dotvárali skvelú atmosféru. My asistenti sme tu boli vždy na to, aby sme im pomohli so základnými sebaobslužnými úkonmi, ale najmä, aby sme im urobili deň krajším. Počas tohto týždňa som prišla na rôzne veci, napr. že ísť s vozíkom po chodníku v BB je horšie ako učiť sa za zvukov vrtačiek. Ale s určitosťou môžem povedať, že oni mi toho dali viac než ja im.

Text: Sandra Kevická
Foto: archív S. Kevickej

HLÁŠKY NAŠICH ŠTUDENTOV

Na hodinách sa často potvrdzuje, že kreativita študentov naozaj nemá hraníc a situácie, pri ktorých sa držia hesla – hlavne nenechať nič prázdne a na všetko reagovať – prinášajú naozajstné perly. Zopár sme ich zozbierali a veríme, že sa na nich pobavíte rovnako ako my.

Prečo ste mi dali päťku, veď som vám nič nepovedala!

Beda tomu domu, kde rozkazuje teľa volovi – Pozor tam, kde rozkazuje žena chlapovi.

Cez Vianoce veľa papám – to som popísal veľmi jemne – doslova sa obžieram do prasknutia.

Súčasťou beletrizovaného životopisu môže byť aj toto:

Bolo to v zime, keď som prvýkrát vykukol z maminých nôh.

Čítaj ako počuješ.

Ľudia na Slovensku žili v šinkanzenoch – skanzenoch.

Gilgameš mal v sebe spolovice bohovskú krv – božiu krv.

Ivan Bukovčan napísal známe dielo Pštrosia párty.

Úvaha o priateľstve – Niekedy našich priateľov berieme ako bratov z druhej matky: D

Umelecký opis – Maminky zbierajú malé mozočky v škrupinkách, ktoré rozvoniavajú v koláči...